

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФОНД ЕБЕРГАРДА ШЬОКА (ФРН)
ФОНД ПІДТРИМКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (ФРН)
ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «BLF GROUP»

Збірник наукових праць

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ МЕХАНІЗМИ
ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ПОСТМОДЕРНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ,
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ»

КИЇВ 2021

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФОНД ЕБЕРГАРДА ШЬОКА (ФРН)
ФОНД ПІДТРИМКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (ФРН)
ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «BLF GROUP»

Всеукраїнська науково-практична конференція
***«НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ
МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ:
ПОСТМОДЕРНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ,
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ»***

Збірник наукових праць

КИЇВ 2021

Редакційнаколегія

- Куліков П.М.** – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Стецюк П.Б. – к.ю.н, суддя Конституційного Суду України у відставці
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі
Басараб М.М. – к.п.н., член президії Громадської комісії з розслідування та попередження порушень прав людини в Україні
Бисага Ю.М. – д.ю.н., проф, Ужгородський національний університет
Вангородська Г.І. – директор ЮК «BLFGROUP», КНУБА
Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц., КНУ імені Тараса Шевченка
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., доц., КНУБА, Заслужений юрист України
Марусяк О. В. – PhD ФРН, Центр політико-правових реформ
Марцеляк О.В. – д.ю.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка, Асоціація українських правників
Марченко М.В. – к.ю.н., Асоціація українських правників
Новицька Н.Б. – д.ю.н., проф., Університет ДФСУ, Асоціація українських правників
Оніщенко Н.М. – д.ю.н., проф., Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, Асоціація українських правників
Перегуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Похиленко І.С. – к.ю.н., доц., КНУБА
Радченко О.І. – к.ю.н доц., ХНУВС, Асоціація українських правників
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА, Асоціація українських правників
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Шамрай В.В. – д.ю.н., доц. КНУ імені Тараса Шевченка
Ямельська Х.Ю. – адвокат, Асоціація українських правників

Рецензенти:

- Новицький Андрій Миколайович** – доктор юридичних наук, професор, директор українського НДІ «Ресурс»
Слюсаренко Юрій Анатолійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права Київського національного універ-ту імені Тараса Шевченка
Марцеляк Світлана Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного та міжнародного права Харківського національного університету імені В.М. Каразіна

Збірник матеріалів тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національний та міжнародний механізми захисту прав людини: постмодерні тенденції розвитку, виклики та шляхи модернізації» (Київ, 26 лютого 2021 року). Зб. наук. пр. Київ–Тернопіль : КНУБА, ВГО «Асоціація українських правників», «Бескиди», 2021. 309 с.

ЗМІСТ

РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Левус Андрій

Конституційна криза у контексті російської гібридної агресії
проти України..... 10

Марченко Микола

Інституційне реформування Конституційного Суду України
у контексті формування людиноцентристської правової ідеології
в Україні 13

Смокович Михайло

Адміністративна юстиція як дієвий механізм захисту прав людини
в Україні..... 18

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ

Бабюк Алла

Дотримання та захист прав людини і громадянина в рамках
здійснення митної справи..... 23

Жаровська Ірина, Грень Наталія

Аспекти дискримінації осіб старшої вікової групи 26

Завгородня Владислава

Електронні засоби масової інформації: сучасні виклики правового
регулювання та проблеми захисту прав людини 32

Заїка Анастасія

Проблема забезпечення економічних та екологічних прав людини
в контексті проведення земельної реформи в Україні..... 35

Ісламова Анна

Благодійництво – спосіб захисту соціальних прав людини 40

<i>Ковалів Олександр</i>	
Основні засади реформування земельних відносин і природокористування в Україні – в інтересах всього українського народу.....	42
<i>Ковальчук Олександр</i>	
Принципи права у захисті прав і свобод людини	48
<i>Коломієць Віталій</i>	
До питання конституційно-правового статусу Міністерства внутрішніх справ України	51
<i>Магновський Ігор</i>	
Судовий захист як одна з ключових юридичних гарантій прав людини в Україні.....	54
<i>Марцеляк Микола</i>	
Студентські омбудсмани в національному механізмі захисту прав людини	59
<i>Марцеляк Олег</i>	
Місце спеціалізованих омбудсманів в механізмі захисту прав людини в Україні	63
<i>Новицька Наталія, Репеха Наталія</i>	
Окремі аспекти обмеження права на інформацію у фінансових правовідносинах.....	70
<i>Оніщенко Наталія</i>	
Права людини: контекст реформаторських змін	76
<i>Оріховський Микола</i>	
Аксіологічні засади захисту конституційного ладу.....	81
<i>Перегуда Євген, Ткаченко Ілля</i>	
Взаємодія громадянського суспільства, судів, місцевого самоврядування та міжнародних організацій в механізмі захисту права на місто	85
<i>Похиленко Ірина</i>	
До питання про право на освіту	90
<i>Семко Вадим</i>	
Суспільні блага та їх роль у реалізації прав людини.....	96

Сердюк Наталія

Права жінок-військовослужбовців в Україні 101

Сидій Ольга

Постмодерні тенденції розвитку концепту соціальної держави та права людини..... 105

Тетерук Андрій

Коаліційна угода Верховної Ради України VIII скликання та фундаментальні права людини..... 110

Ткаченко Володимир, Климчук Марина

Розвиток «smart-city» на засадах когнітивістики в контексті захисту прав людини..... 114

Уваров Анатолій

Зміст конституційного права кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності 119

Шамрай В'ячеслав

Конституційне право на володіння вогнепальною зброєю у механізмі захисту прав людини в Україні 122

Ярощук Інна

Конституційне право на охорону здоров'я та медичну допомогу: реалії сьогодення..... 127

МІЖНАРОДНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Басараб Михайло

Державна політика щодо відновлення конституційного ладу на окупованих територіях у контексті захисту прав громадян України .. 133

Дерев'янка Сергій, Бичай Руслан

Захист прав внутрішньо переміщених осіб в Україні: політико-правові проблеми 136

<i>Мамонтов Ігор</i>	
Права людини на тимчасово непідконтрольних територіях у контексті протидії фінансуванню тероризму.....	142
<i>Мироненко В'ячеслав</i>	
Захист прав людини і особливості світової політики щодо ракетно-ядерних озброєнь.....	147
<i>Мокренюк Сергій</i>	
Окремі питання документування якнеобхідної складової механізмів захисту прав людини в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України	150
<i>Пилипенко Олександр</i>	
Механізми та стандарти захисту прав людини в країнах Європейського Союзу.....	155
<i>Пристайко Валерій</i>	
Захист прав людини в умовах збройних конфліктів.....	160
<i>Радченко Олександр</i>	
Проблема зловживання правом на звернення до Європейського суду з прав людини.....	163
<i>Римарчук Римма</i>	
Правовий аналіз міжнародної системи захисту особистих немайнових прав людини.....	166
<i>Семяніста Світлана</i>	
Право громадян на публічну інформацію: порівняння, міжнародно-правовий досвід	171
<i>Сидорчук Кирило</i>	
Правосуддя перехідного періоду: історія концепції та пошук оптимального трактування.....	177
<i>Халява Владислав</i>	
Захист прав ветеранів на сучасному етапі державотворення України.....	180
<i>Ямельська Христина</i>	
Правова природа актів м'якого права органів Ради Європи.....	185

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ВИТОКИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Братасюк Марія

Світоглядно-філософський вимір права на захист права як
фундаментальної засади збереження основ буття 192

Луцький Роман

Методологічні проблеми праворозуміння: поняття зміст 197

Пшоняк Марія

Деякі підходи до поняття морально-правових колізій..... 201

Сливка Степан

Рефлексія метафізичного сну Дмитра Менделєєва у філософію
права..... 204

Халабуденко Олег

Постмодерні «сліди» в праві: погляд через призму концепції
прав людини 210

ОКРЕМІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Безклубий Ігор

Методологічні нотатки на шляху модернізації цивільного
законодавства 216

Вигівська Анна

Деякі особливості вдосконалення систем фінансування виборів в
Україні 221

Захарченко Петро

Законодавче забезпечення захисту національних інтересів царської
Росії в умовах розгортання Першої світової війни:аспект
дискримінаційний 225

Колода Андрій

Помилки слідчого: поняття та характерні ознаки 231

Лисенко Олександр, Кузнецова Людмила

Щодо питання довіри в поліцейській діяльності 236

Левчук Аліна

Запобігання корупційних та пов'язаних з корупцією
правопорушень як важливий чинник побудови демократичного
суспільства 239

Новак Анна, Тесленко Олександр

Організація муніципального фінансового контролю: правові
засади та міжнародний досвід..... 244

Панчишин Руслан

Взаємодія органів місцевого самоврядування із суб'єктами
господарської діяльності 251

П'ятницький Андрій

Особливості правового статусу (правового регулювання)
автономних утворень у КНР 256

Шатіло Володимир

Роль управлінської діяльності у конституційному механізмі
державної влади 259

АНГЛОМОВНА СЕКЦІЯ

Oleksandr Marusiak

Freedom of religion vs. National security: case of Ukraine..... 263

Mykola Saltanov

The issue of external legitimacy of the state 266

НІМЕЦЬКОМОВНА СЕКЦІЯ

Olha Andriiv

Sprache und Diskriminierung: Realität oder Kontrafaktualität?..... 269

Трибуна Молодого Дослідника Прав Людини

Бойко Вікторія

Принцип розумної перестороги, як основа захисту прав людини у відносинах, пов'язаних з використанням штучного інтелекту273

Анастасія Кравченко

Захист прав споживачів276

Маланчук Тетяна, Безвін Олексій

Нерозповсюдження хімічної зброї у вимірі міжнародного права.....281

Низовий Євген

Право на перегляд та оскарження судового рішення284

Федорів Ангеліна

Шляхи удосконалення конституційного права людини на приватність у цифрову епоху289

Цебенко Соломія, Кирик Уляна

Право на справедливий суд: Практика Європейського суду з прав людини щодо України.....294

Цебенко Соломія, Чернецька Ольга

Взаємозв'язок Ради Європи та України щодо захисту прав людини297

Шаховець Анастасія

Право на підприємницьку діяльність не заборонено законом301

Ямельський Назарій

До питання місця репродуктивних прав в системі особистих немайнових прав фізичних осіб306

*Кравченко Анастасія,
студентка ОПП «Будівельне та містобудівнен право»,
факультет урбаністики та просторового планування,
Київський національний університет будівництва і архітектури
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Похиленко І.С.*

ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СПОЖИВАЧІВ

Реформи, які здійснюються в Україні у сфері економіки, законодавства, правоохоронній та судовій сферах, спрямовані на інтеграцію держави до Європейського Союзу. Метою проведення реформ є наближення української правової системи до європейських стандартів та включення до законодавства України положень, які застосовуються у міжнародній практиці. Україна приєднується до міжнародних конвенцій, враховує міжнародну судову практику, що й є умовою переходу до сталого розвитку економіки, а також забезпечення стабільності у господарській діяльності, захисту суб'єктів господарювання та споживачів, що є найактуальнішою сучасною проблемою.

Для захисту від порушень інтересів суб'єктів господарювання і для надання впевненості у своїй роботі держава надає їм гарантії. Державними гарантіями є передбачені законодавством можливості вільного здійснення підприємницької діяльності без протиправних посягань.

Основним нормативним актом у сфері господарювання – Господарським кодексом України – встановлені:

- організаційні гарантії, які передбачають, що держава гарантує усім підприємцям, незалежно від обраних ними організаційних форм підприємницької діяльності, рівні права та рівні можливості для залучення і використання матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів;

- матеріальні гарантії щодо забезпечення підприємців матеріально-технічними та іншими ресурсами, що централізовано

розподіляються державою для виконання підприємцем постачання, робіт чи послуг для пріоритетних державних потреб;

- захисні гарантії, завдяки яким збитки, завдані суб'єктам господарювання внаслідок порушення споживачами чи органами державної влади чи органами місцевого самоврядування його майнових прав, відшкодовуються [1, Ст. 144].

Законодавець в ст. 20 Господарського кодексу України встановив кожному суб'єкту господарювання та споживачу можливість захисту своїх прав і законних інтересів. При цьому, крім встановлених законом, суб'єкту господарювання дозволяється використовувати різні форми та способи для захисту свого права. Сама категорія «захист» є неоднозначною та характеризується різноманітними підходами щодо її розуміння. Зокрема, М. В. Григорчук тлумачить захист прав суб'єктів господарювання як систему заходів, що здійснюються відповідно до закону суб'єктом господарювання як самостійно, так і через уповноважених осіб, спрямованих на запобігання й усунення загроз порушення прав відповідних суб'єктів, усунення перешкод для здійснення цих прав, відновлення порушених прав і правового статусу та залучення порушників до відповідальності [2, с. 2].

Складність господарських відносин спричиняє збільшення спорів суб'єктів господарювання і, як результат, звернень до суду за захистом порушених прав та охоронюваних законом інтересів. Така ситуація обумовила погіршення оперативності розгляду справ судами та ефективність. Відповідні фактори негативно впливають на дотримання конституційного права на судовий захист у зв'язку з порушенням принципу доступності правосуддя. Відповідно до цього з'являється нагальна необхідність розв'язання питань, пов'язаних із пошуком нових форм захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів та модернізації механізмів захисту [3].

Аналіз досвіду захисту прав суб'єктів господарювання в інших країнах показав, що, крім загальних способів захисту, існують й інші. У період судової реформи в Україні цей досвід необхідно вивчати для того, щоб мати певні уявлення щодо законодавства інших країн, на

основі якого можуть, в окремих випадках, вирішуватися спори між українськими та іноземними суб'єктами господарювання.

Так, особливою формою захисту є медіація, яка лише починає з'являтися у господарських відносинах. Медіація – альтернативна форма захисту, тобто форма вирішення конфлікту за участю третьої нейтральної, неупередженої сторони (медіатора). Особливістю її є те, що сторони контролюють процес ухвалення рішення щодо врегулювання спору і захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів. Медіацію визначають як добровільний і конфіденційний процес, в якому нейтральна третя сторона (медіатор) допомагає сторонам, які конфліктують, досягти взаємоприйнятої угоди. [4].

В Україні ще у 2016 році Верховна Рада прийняла за основу проєкт Закону України «Про медіацію», в якому було запропоновано визначити правові засади упровадження та проведення позасудової процедури врегулювання конфліктів за взаємною згодою сторін конфлікту (медіації) та за участю медіатора, принципи та порядок проведення медіації, а також статус медіатора [5]. Але ця прогресивна форма вирішення спорів, яка зайняла своє місце в країнах Європи, не була підтримана народними обранцями ані у 2016 році, ані у 2019 році, коли був поданий на розгляд Верховної Ради новий проєкт Закону «Про медіацію».

На теперішній час прийняті зміни до Господарського процесуального кодексу України. Взагалі ці зміни можна охарактеризувати як певний крок до удосконалення господарського процесу, до спрощення порядку розгляду спорів за участю суб'єктів господарювання та споживачів. Насамперед, це норми, які передбачають можливість урегулювання спору суб'єктів господарювання за участі судді до початку розгляду справи по суті [6].

Аналізуючи це нововведення, можна зробити висновок, що норми, спрямовані на вирішення спору до розгляду справи у суді, але за міжнародною практикою цей процес не можна віднести до медіації. Медіація – це альтернативний (позасудовий) метод вирішення спорів, за допомогою якого дві або більше сторони спору намагаються в рамках структурованого процесу за участі медіатора досягти згоди для

вирішення їхнього спору. Тобто врегулювання спору за допомогою медіації є можливим за межами суду, тому суддя не може бути медіатором. Медіатор – це незалежний посередник. Медіатор не може бути представником державних органів, тим більше він не може бути суддею. Медіатор не вирішує конфлікт між сторонами, не ухвалює обов'язкове для них рішення і не пропонує конкретних варіантів вирішення спору. Сторони розробляють варіанти врегулювання спору на підставі власних інтересів та потреб.

На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що запроваджені та запропоновані нові інститути для застосування у господарському процесі повинні бути аргументованими, їхньою метою має бути спрямованість на ефективне вирішення господарського спору, у першу чергу між суб'єктами господарювання та споживачами.

Захист прав та інтересів суб'єктів господарювання регламентується великою кількістю нормативних актів як матеріального, так і процесуального характеру. Але сучасне чинне законодавство є не завжди узгодженим. Тому належне законодавче забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання можливе з урахуванням комплексного підходу. Реформи, які здійснюються у законодавстві, повинні позитивно вплинути на модернізацію захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання та споживачів.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України. Прийнятий 16.01.2003р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №18, №19-20, №21-22. Ст. 144.
2. Григорчук М.В. Органи захисту прав і охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання. *Економіка та право*. 2016. №3. С. 90-97.
3. Захист суб'єктів господарювання: Навчальний посібник за ред. В. Б. Деререв'янка. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Львів-Прес, 2019. 150 с.

4. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 29. Ст. 367.

5. Проект Закону України «Про медіацію» від 28.12.2019 №2706. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67831 (дата звернення: 12.01.2021).

6. Господарський процесуальний кодекс України: від 6.11.1991. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №6. Ст. 56.